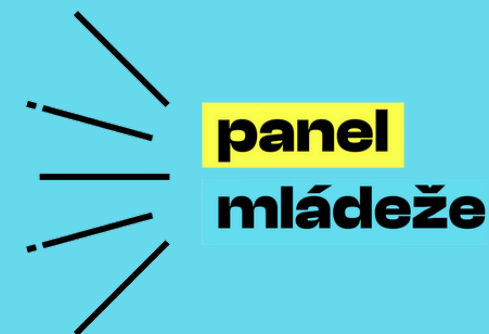

PANEL MLÁDEŽE

9.-10. května 2024

Panel mládeže se prezenčně setkal ve dnech 9. a 10. května 2024 v Praze. Součástí programu byla participace na tvorbě nového strategického dokumentu pro oblast mládeže, který připravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).

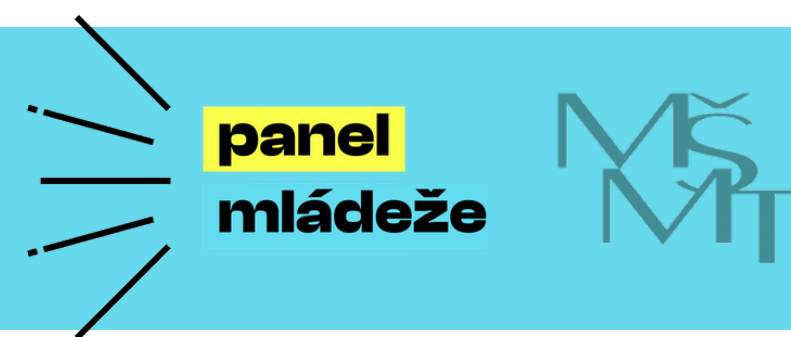
Konkrétně se jedná o Koncepti pro oblast mládeže 2025+ (Koncepce). Cílem setkání bylo zjistit potřeby, problémy a výzvy, se kterými se mladí lidé potýkají, aby s nimi mohlo být dále pracováno při tvorbě strategického dokumentu.

Tento materiál představuje závěry ze setkání, které budou použity pro analytickou část připravované Koncepce.

ÚVOD

PANEL MLÁDEŽE

9.-10. května 2024

Přípravu setkání a facilitaci práce zajišťovali zaměstnankyně a zaměstnanci MŠMT a České rady dětí a mládeže. První den všichni členové Panelu pracovali ve dvojicích prostřednictvím tzv. “metody 3-12-3 generování nápadů”. To znamená, že vymýšleli co největší počet slov a výrazů spojených s výzvami, problémy a potřebami, které vnímají jako zásadní v životě mladých lidí.

Následně došlo k seskupení vygenerovaných výrazů do tematických celků ze strany facilitátorů. Členky a členové Panelu vytvářeli ke každému tématu myšlenkové mapy, které měly za cíl propojit vygenerované nápady a vytvořit logický rámec pro identifikovaná témata. Každý pak mohl ke každé myšlenkové mapě ještě doplnit svůj vlastní pohled.

Výsledkem jsou níže prezentované myšlenkové mapy, ze kterých vyplývají hlavní výzvy identifikované jako stěžejní v životě mladých lidí, včetně různých souvislostí. Myšlenkové mapy zahrnují logické odůvodnění identifikovaných výzev, včetně popisu různých faktorů, které v rozpracované oblasti hrají roli.

Tyto myšlenkové mapy sloužily jako základ pro další práci Panelu mládeže. V průběhu druhého dne probíhaly práce tzv. “metodou world café”, kdy panelisté společně pracovali na souhrnném popisu těchto identifikovaných výzev. Využívali přitom “metodu pěti proč”. Mohli se tak dobrat k příčinám, které nemusí být na první pohled patrné, a které mohou hrát zásadní roli při nastavování politiky mládeže pro řešení těchto výzev.

Součástí výstupů pak byly i návrhy na možná řešení, se kterými bude pracováno v pozdější fázi tvorby Koncepce. Závěry setkání jsou prezentovány níže.

METODOLOGIE

PANEL MLÁDEŽE

panel
mládeže

První prezenční setkání Panelu.

Definování tématu či potřeby vzniklo analýzou a spojením těchto čtyř myšlenkových map.

- Chybějící informace vs. informační chaos, přetížení informacemi.
- Pocit nedůležitosti mladých lidí; obavy, zda je můj hlas správný.
- Nedostatek vzájemné podpory a chybějící vzory.
- Slabá motivace (apatie, strach, trapnost, složitost, skepse, časová náročnost).
- Nerovné příležitosti.
- Věková diskriminace.

VIDITELNOST

PODPORA
AKTIVNÍHO
OBČANSTVÍ

NEDOSTATEČNÁ
PARTICIPACE
MLÁDEŽE

DŮLEŽITOST
ÚČASTI VE
VOLBÁCH

PANEL MLÁDEŽE

TÉMA: NEDOSTATEČNÁ PARTICIPACE MLÁDEŽE

panel
mládeže

MARKETING

- Větší počet skupin na sociálních sítích, které informují společnost,
- plakáty,
- reklamy,
- sdílení,
  - přes sociální sítě.

ZAMEZENÍ STIGMATU

- Je v pohodě nebýt v pohodě.

VE ŠKOLE

- Informační nástěnky,
- přednášky,
- výchovní poradci,
- zvýšit povědomí (zájem o ekologická témata): jasná komunikace.

RŮZNÉ

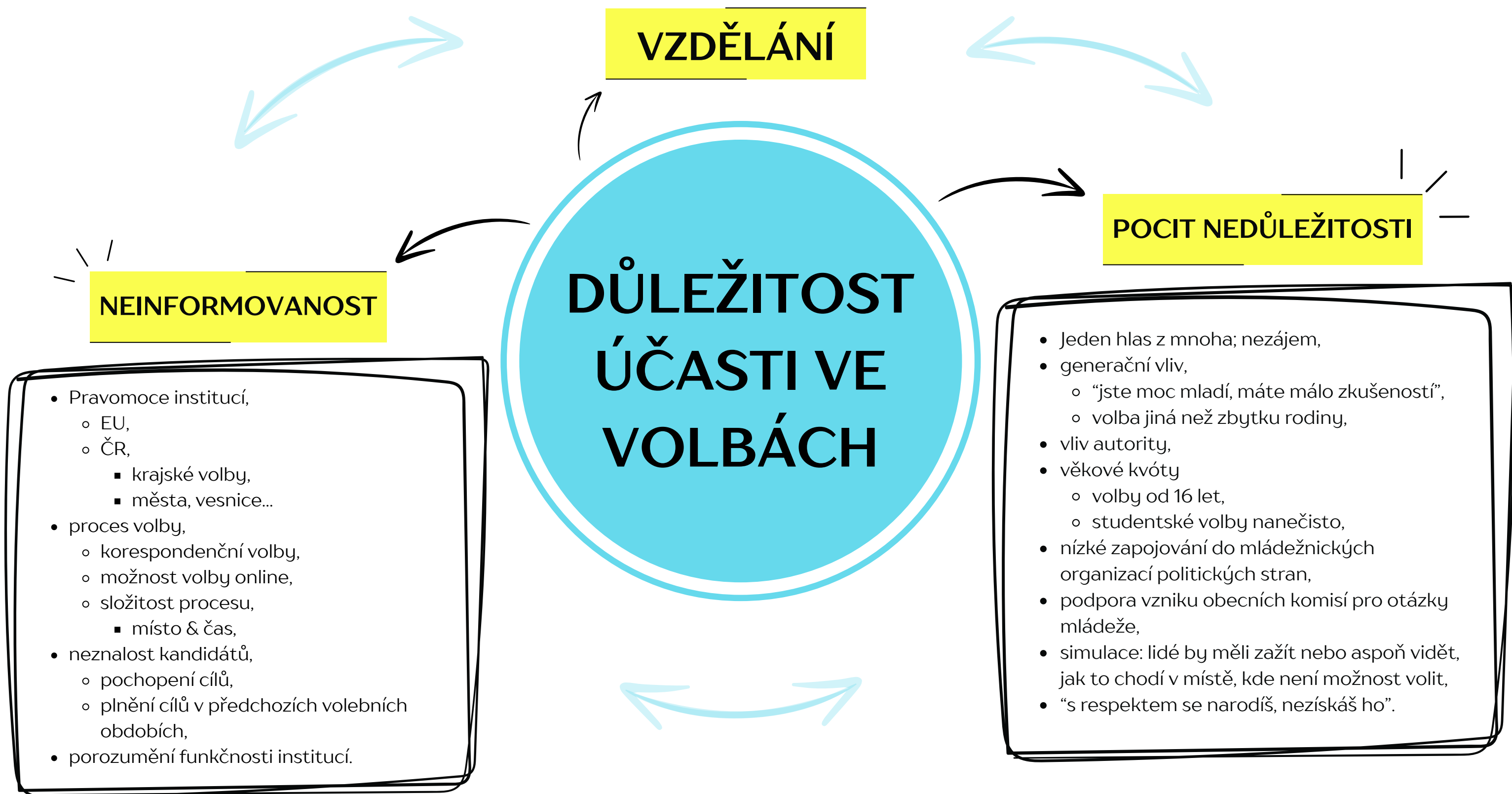
- Každý může jít příkladem: místní ambasadoři, podpora mikro influencingu,
- uvědomění svého vlivu a využití vlivu (empowerment),
- přes celebrity,
  - společenské události,
- informovanost o uplatnění.

VIDITELNOST

MLÁDEŽ

- Sdružování mládeže věnující se stejným tématům,
- propagace možností zájmového vzdělávání,
- propagace mimoškolních aktivit, projektů,
- podpora koordinace městských a krajských mládežnických samospráv.

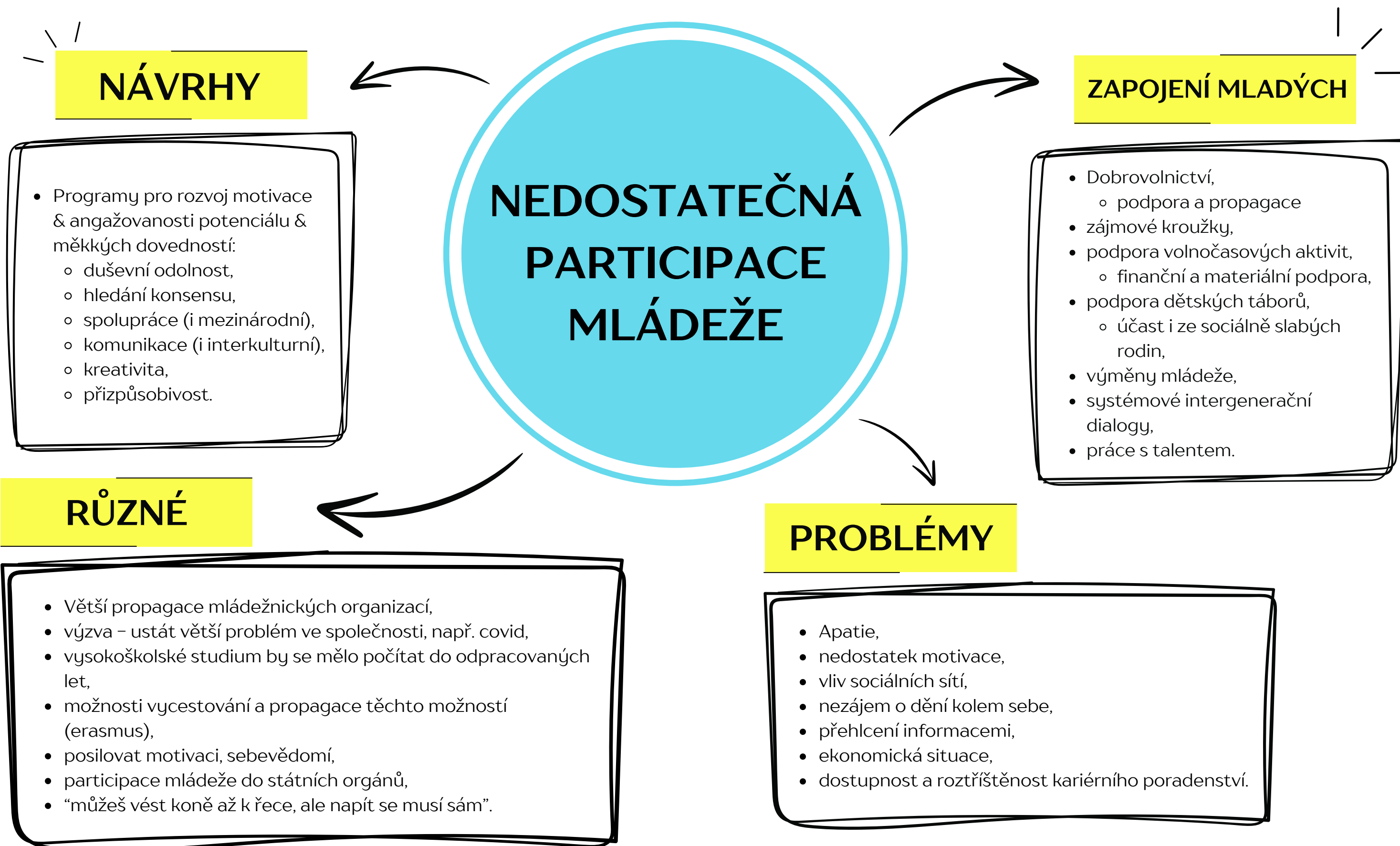

PANEL MLÁDEŽE

TÉMA: NEDOSTATEČNÁ PARTICIPACE MLÁDEŽE

panel
mládeže

Co by se mělo změnit?

Pomocí myšlenkových map, diskuse a facilitačních metod byla navržnuta možná řešení definovaných problémů.

- Lépe informovat o důležitosti cílů a procesů občanské a politické participace. Jednou z možností může být vytvoření hromadného informačního místa.
- Zlepšit mezigenerační dialog.
- Sdružování mládeže a komunit, podpoření spolků.
- Změnit uvažování o dobrovolnictví, odstranit stigmata, podpořit školy.
- Zajištění inkluzivního prostředí pomocí diverzity účastníků, šíření příběhů a příkladů dobré praxe.
- Další: poskytnout metodiku o podávání informací; vzájemná informovanost (většiny i menšiny); uvědomění si přínosu participace.

Předávání jmenovacích listin.

Definování tématu či potřeby vzniklo analýzou a spojením těchto tří myšlenkových map.

- Specifikum online/offline komunikace.
- Dostupnost vybavení k online komunikaci.
- Sociální vyloučení na základě nedostatku prostředků.
- Přístup k informacím.
- Schopnost navazovat vztahy: strach, motivace, jazyková bariéra.
- Nedostatek sebevědomí a seberozvoje.
- Bariéry: sociální pozadí, hendikep, finance, cizí národnost, psychické problémy a z toho plynoucí předsudky, diskriminace.

NEDOSTUPNOST
NEFORMÁLNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGRACE
MLÁDEŽE CIZÍ
NÁRODNOSTI

KOMUNIKACE

PANEL MLÁDEŽE

TÉMA: EFEKTIVNÍ KOMUNIKACE JE VÝZVA

panel
mládeže

INFORMACE

- Neví se o aktivitách, mládežnických organizacích, benefitech.

DOJEZDY

- Regiony: venkov, rozvojové,
- časová a finanční náročnost,
- otázka dostupnosti veřejné dopravy,
- pragocentrismus.

SEBEVĚDOMÍ

- Duševní zdraví,
  - inkluze,
  - nedostatek péče,
- nebát se zeptat a zapojit se,
- motivace.

PŘÍLEŽITOSTI

- Aktivizační programy: environmentální vzdělávání, podpora gramotností,
- zahraniční pobyty,
- zájmové aktivity,
- soutěže,
- stáže.

NEDOSTUPNOST NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

FINANCE

- Dostupnost bydlení, koleje,
- brigády a omezení (DPP, DPČ, věk),
- otázka neplacených stáží,
- financování organizací,
- finanční gramotnost,
- školné.

RŮZNÉ

- Změnit bezbariérovost,
- odchod mladých z vyloučených lokalit a venkova,
- poznávání nových kultur,
- nízkoprahové aktivity.

INTEGRACE MLÁDEŽE CIZÍ NÁRODNOSTI

JAK SE DÁ ŘEŠIT?

PROČ TO ŘEŠÍME?

- Integrační programy cizinců: Buddy program na školách, Stand By Me,
- důsledek na širší společnost – je důležitá spolupráce, protože problém se týká všech,
- jazyková bariéra – je těžší se integrovat,
- psychické zdraví a s ním související pocit méněcennosti,
- diskriminace:
  - pocity ohrožení,
  - i když není, mohla by být psychická bariéra,
  - co když se na mě budou dívat přes prsty.

- Komunikace – kampaň proti diskriminaci,
- kariérní a právní poradenství (i pro mladší žáky),
  - neformální i mimo univerzitní centra,
- podpora mezikulturních dialogů ve smyslu “když se poznají, nebojí se”,
  - přednášky cizinců ve školách,
- podpora participace, informovanosti o tom, kam se můžu zapojit,
- zvýšení kvality jazykových kurzů češtiny (aktuálně nízká četnost)

COVID, KARANTÉNA

KOMUNIKACE

NIZŠÍ ODHODLÁNÍ KOMUNIKOVAT

- Raději jsou online,
  - online identity – mít se za co schovat, tzv. maska,
  - strach z reality,
- méně trávení času v komunitě,
- neschopnost konstruktivně řešit konflikty, hledat konsensus,
- chybí motivace mládeže,
- nedostatečná péče o duševní zdraví,
- nutnost mediální gramotnosti,
- boj proti desinformacím na sociálních sítích.

- Uvznutí v online komunikaci:
  - dlouhodobost,
  - ztráta osobního kontaktu,
  - introverti,
  - vliv na schopnost komunikovat osobně,
  - rozdílnost názorů,
- post-covid:
  - horší návaznost nových vztahů i přes více možností pro rozvoj spolupráce a konfrontace,
  - méně trávení volného času v komunitě,
  - nižší zájem o společenské aktivity,
  - nižší zájem o zájmové aktivity a týmové sporty,
  - těžší návrat k běžnému fungování,
  - změny,
  - vliv na psychické zdraví.

Co by se mělo změnit?

Pomocí myšlenkových map, diskuse a facilitačních metod byla navržnuta možná řešení definovaných problémů.

- Nabídnout více informací znevýhodněným skupinám prostřednictvím kariérního poradenství, zvědomování, uvádění příkladů dobré praxe (debaty o dění, “mladí mladým”).
- Zvýšení informovanosti o dostupnosti dobrovolnických aktivit, stáží. Dobrovolnictví by mělo být uznáno jako praxe, chybí právní opora. Příkladem dobré praxe je dobrovolnické centrum UP v Olomouci.
- Větší informovanost veřejnosti o tématech – boj proti diskriminaci.
- Dostupnost péče o duševní zdraví.
- Mezikulturní komunikace – výměnné pobyty už na SŠ, dopad na lokální úrovni, komunitní setkávání, předávání zkušeností.
- Integrace znevýhodněných do společnosti.
- Vytváření bezpečného prostředí pro setkávání, zviditelňování vzorů – lidí, kteří se věnují různým tématům a mohli by šířit informace mezi své bubliny.
- Zpřístupnění vzdělávání v angličtině.

PANEL MLÁDEŽE

panel
mládeže

Pojmenovávání problémů mladé generace,
zpracovávání myšlenkových map
a další činnost ve skupinách.

Definování tématu či potřeby vzniklo analýzou a spojením těchto tří myšlenkových map.

- Zaměřeno na děti z nefunkčních rodin a ústavní péče: suplování funkcí rodiny, osobnostní a psychický vývoj, subskills (finanční gramotnost, podpora ke studiu, občanská připravenost) a hardskills, podpora individuálních potřeb a psychického zdraví (rodina nemá pochopení, řešení se hledá ve společnosti).
- Otázka finanční gramotnosti by měla zahrnovat schopnost vyznat se v daních, nájmech, půjčkách...
- Stigma ohledně psychického zdraví a prevence.
- Nerealistické vzory z digitálního světa, chybějící vzory (rozklad hodnot).
- V dětských domovech chybí dlouhodobá příprava a mentoring na život.
- Přenášení dluhů z rodičů na dítě, dědictví.
- Okolí nefunguje, je lhostejné, když je v rodině problém.
- Rodina – skepse k vyhledání pomoci.
- Chybí vzdělávání pro dobrovolníky.
- Výchovný poradce je nevzdělaný v oboru, chybí specifika – měl by to být někdo, v koho mají žáci důvěru & specialista.

PSYCHICKÉ
ZDRAVÍ

PODPORA
MLADÝCH
Z DĚTSKÝCH
DOMOVŮ

NEVZDĚLANOST
RODIČŮ

V PRŮBĚHU POBYTU

- Rozvoj běžných návyků,
- podpora dialogu mladých z dětských domovů s ostatními, tj. integrace,
- příprava na samostatnost,
  - rozvoj kritického myšlení,
  - podpora ke studiu,
  - nedostupnost neformálního vzdělávání,
  - více mentorů,
- rozvoj finanční gramotnosti,
  - špatný poměr mezi platem a výdajem,
  - poplatky (internet, daně, elektřina),
  - nájem,
  - půjčky.

PODPORA MLADÝCH Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ

ODCHOD

- Finanční podpora,
  - brigády (zbytečná omezení například počtem hodin),
  - přerozdělování sociálních dávek,
  - neplacené stáže,
- Existenční podpora,
  - bydlení,
  - práce,
  - navázání vztahů.

PO ODCHODU

- Zapojení do společnosti,
- pomoc sociálně slabším rodinám,
- pomoc při nezvládnutí přechodu do samostatného života,
- výzva - cestování (možnosti, schopnosti).

MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY

- Pokud nejsou, může dojít k vyčlenění z kolektivu a pocitu samoty,
- šikana,
- (ne)zájem rodičů.

RODINA

- Edukace rodičů,
- finanční nestabilita,
- rodinné krize (rozvod, návykové látky),
- snaha pomoci z okolí,
- společná terapie.

VYHOŘENÍ

- Tlak na produktivitu,
- workoholismus vs. work-life balance,
- přehlcení informacemi,
- podpora NNO bojujících proti psychickým problémům,
- škola.

RŮZNÉ

- Strach z budoucnosti,
- přechod do dospělosti,
- sociální nerovnosti,
- manželství pro všechny,
- existence společných terapií (rodina, škola, práce).

PSYCHICKÉ ZDRAVÍ

S KÝM ŘEŠIT?

- Strach, tabu, přijetí okolím, obava, stud,
- mezigenerační rozdíly,
- dostupnost pomoci:
  - časová náročnost, dlouhé čekací lhůty,
  - finanční náročnost, vzdálenost,
- úroveň školních psychologů,
- zdravotní pojištění,
- dětské psychologové/psychiatri, obvodní psychologové.

PRÁCE S TALENTEM

- Programy pro seberozvoj,
- sebepoznání,
- mimoškolní aktivity.

OSAMOSTATNĚNÍ

- Kritické myšlení,
- informovanost o uplatnění,
- kariérní pomoc – ukázání všech možností kariéry (jiných než zaměstnání,
- neboj se podnikat,
- finanční gramotnost,
- mediální gramotnost.

NEVZDĚLANOST RODIČŮ

VÝCHOVA

- Špatná – kritika mladých,
- Dobrá – lepší nátura do společnosti,
- otázka duševního zdraví,
- trestní odpovědnost,
- podpora a otázka rovných příležitostí,
- respekt k autoritám,
- cílevědomost,
- aktivita.

TVRDOHLAVOST RODIČŮ

- Duševní zdraví,
- posílení mezigeneračního dialogu,
- naslouchání.

Co by se mělo změnit?

Pomocí myšlenkových map, diskuse a facilitačních metod byla navržnuta možná řešení definovaných problémů.

- Zvýšit povědomí o možnostech pomoci, např. linka bezpečí společně s osvětou o tom, že je normální vyhledat pomoc.
- Potřeba práce s celou komunitou v celé lokalitě; možnost zapojení dobrovolníků z komunity.
- Vytvoření nástrojů ve společnosti, které pomohou vybudovat příjemné prostředí v souvislosti s psychickým zdravím.
- Lepší dostupnost péče o psychické zdraví a náhled na psychickou péči – učitel nemůže dělat psychologa.
- Pozitivní vzory od lidí s podobnými příběhy.
- Participace mládeže ve vzdělávání a přípravě na život.
- Finanční podpora po odchodu z domovů.
- Finanční podpora práce s dětmi v pěstounské péči; dobrovolníci pro děti v pěstounské péči; dobrovolníci pro neformální vzdělávání.
- Metody a mechanismy pro lidi, jak řešit tíživé situace. NZDM a školy nemají kapacity, je třeba více specializovaných pracovníků, se kterými může přijít učitel pro radu.
- Vzdělávání dobrovolníků by mělo být institucionalizované a placené vzdělavatelem, což zajistí dost kapacit.

PANEL MLÁDEŽE

panel
mládeže

Společná fotografie členů a členek Panelu.

PANEL MLÁDEŽE

prezenční setkání v Praze

9.-10. května 2024

VE SPOLUPRÁCI

ZA PŘÍSPĚNÍ

EVROPSKÁ UNIE

PODĚKOVÁNÍ